

Aina Isdal Haugland
Isdal 77
5916 Isdalstø

Referanser:
Dykkar:
Vår: 22/5645 - 23/9336

Saksbehandlar:
Are Frøysland Grande
are.froysland.grande@alver.kommune.
no

Dato:
07.02.2023

Referat etter synfaring knytt til elv - gbnr 185/6 mfl. Isdal

Det vart gjennomført synfaring i forbindelse med elva i Isdal som går gjennom gbnr 185/7, 185/2, 185/5, 185/6, 185/3, 185/4 og 185/35. På synfaringa deltok representantar frå Alver kommune, Statsforvaltaren i Vestland, Vestland Fylkeskommune v/kulturavdelinga og aktuelle grunneigarar. Føremålet med synfaringa var å sjå staden, diskutere utfordringar knytt til elva og skape ei felles forståelse for utfordringar knytt til elva i Isdal.

Under synfaringa vart det gått igjennom vassdraget i sin heilheit, og sett på dei forskjellige stadeigne kvalitetane til vassdraget.

Referatet er meint som å gje ei kort oppsummering av kva som kom fram på synfaringa og danne grunnlag for det vidare arbeidet.

Kort om området

Isdal er eitt av dei få klyngjetuna som ligg att i Hordalandsbygdene, etter at dei store utskiftingane kring hundreårsskiftet løyste opp fellestunet og den gamle teigblandinga. Dei lange, låge lemstovene ligg i eitt tett tun, som merkjer seg ut i landskapet når du reiser riksvegen nordover frå Knarrvik.

Garden Isdal er omtala i skriftlege kjelder alt tidleg på 1500-talet, men oppdelinga av garden i mindre bruk, og med mange brukarar i tunet, høyrer seinare hundreår til. Garden høyrde truleg under kongsgarden på Seim i mellomalderen. Seimsgardane hadde heilt opp til vår tid nausta sine i Isdalstø. På Isdal var det også postgard og skysskifte, og sjølve skyssstasjonen var i Isdalstø.

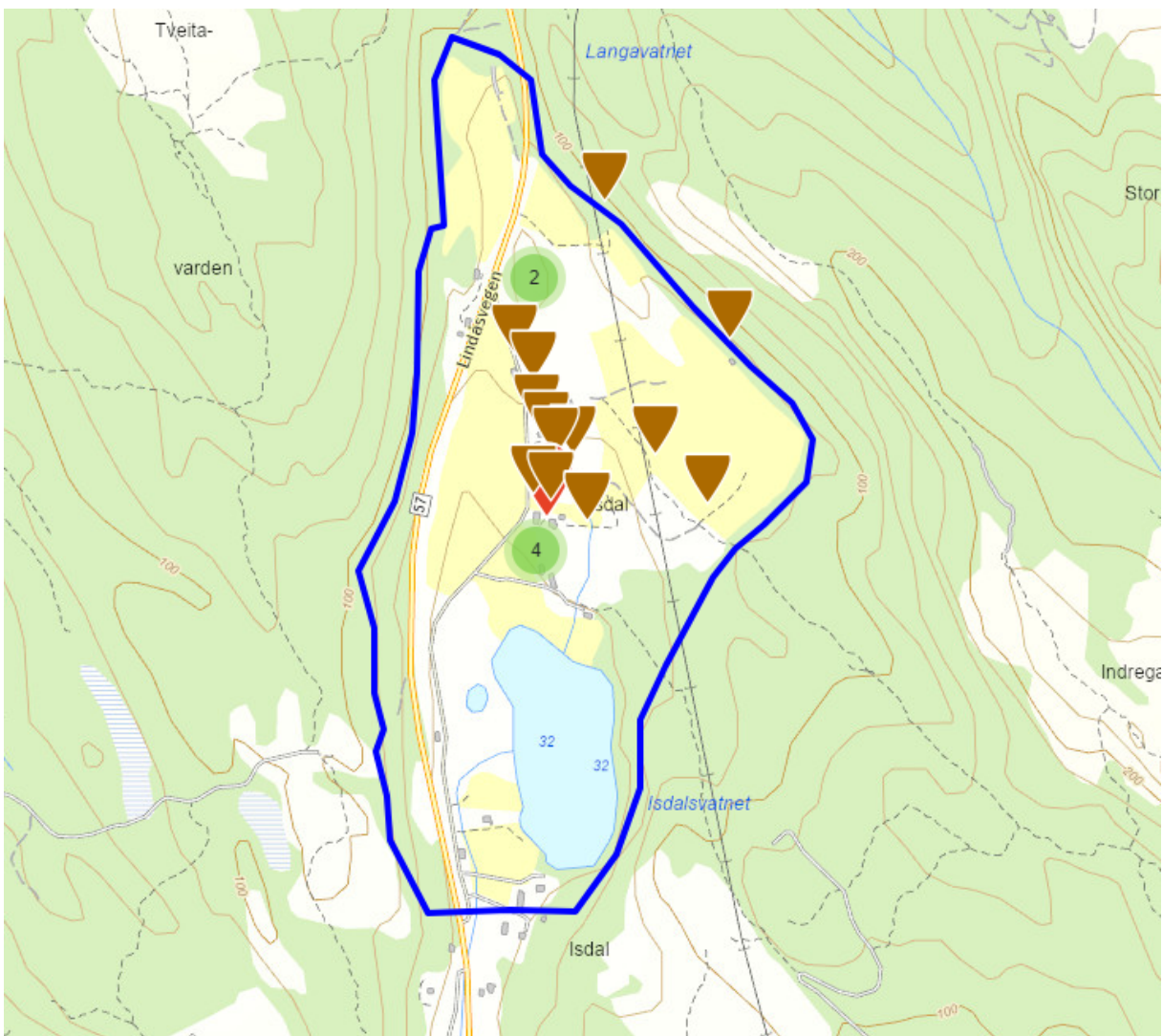
Gjennom Isdal går òg Den Trondhjemske Postveien, og heile området har fine kulturlandskapstrekk.

Tunet på Isdal gjev eit inntrykk, som Havrátunet på Osterøy, av dei store fellestuna som prega Vestlandet fram til slutten av 1800-talet. Den reviderte lova om utskifting av jordfelleskap på innmark kom i 1857, og det førte med seg at dei fleste tuna vart oppløyste og husa flytta ut til nye tuffer. Det skjedde ikkje på Isdal, jamvel om utskiftinga av jorda er gjennomført for å

samla bruka i større einingar.

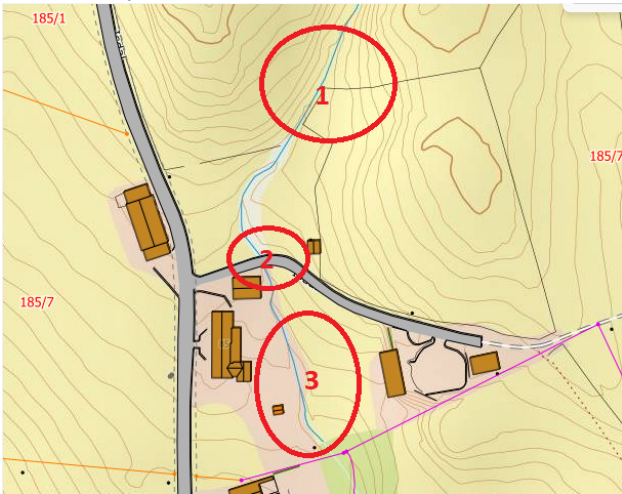
Lemstovene på Isdal er vedlikehaldne, og mange av dei historiske kvalitetane i tunet er tekne vare på. I 1980 vart det halde arkitektkonkurransane om byggjeskikk på Vestlandet. Isdal var eitt av modellområda, og etter denne konkurransen vart det bygt eitt nytt hus i tunet; eit langt, lågt hus som føyer seg fint inn mellom dei eldre lemstovene. Tunet er ikkje freda, men det har høg status som verneverdig kulturminne.

Gjennom Isdal går òg Den Trondhjemske Postveien, og heile området har fine kulturlandskapstrekk. På innmarka og på grensa mellom innmark og utmark ligg lange, høge steingardar, med vårflorar eller skjønflorar bygd av stein.

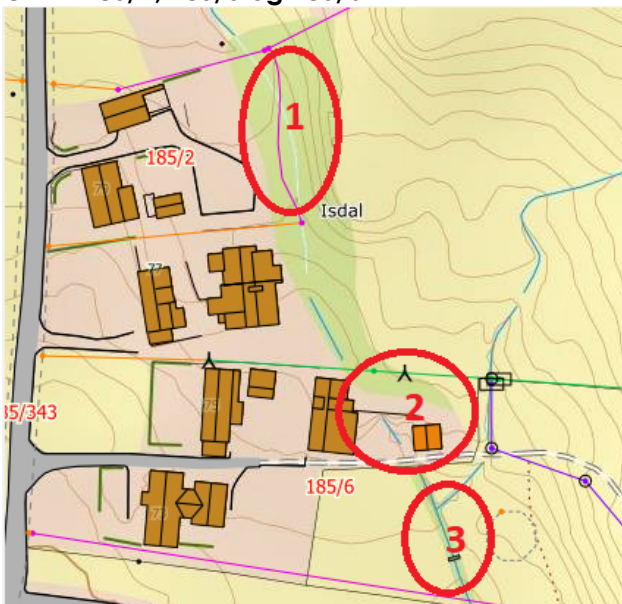
Kjelde: Kulturminnesøk

GBNR 185/7

- Område 1: Det er ynskje om å gjere tiltak. Elva har grave seg ned. Kulturavdelinga har inga merknad. Kantvegetasjonen må ikkje fjernast.
- Område 2: Det er tidlegare gjort tiltak i forbindelse med brua her. Det er lagt inn rør ved botn.
- Område 3: Det er ynskje om å utvide elva i dette området.

GBNR 185/2, 185/5 og 185/6

- Område 1: Ynskje om at området skal bli bevart med tanke på kulturminneinteresser.
- Område 2: Mellom område 1 og 2 går vatnet over sine bredder og ned gjennom tunet. Det er eit ynskje frå kulturminnemyndigheitene å behalde løebraua.
- Område 3: Ynskje om å utvide området her, i hovudsak i form av utviding av eksisterande elvefar. Kommunen opplyser at andre alternativ kan vere vell eigna.

Situasjonen for område er synt på bileta under.

Bildet syner elva som går over sine bredder mellom område 1 og 2. Det er på venstre sida av elva satt opp provisorisk flaumsikring.

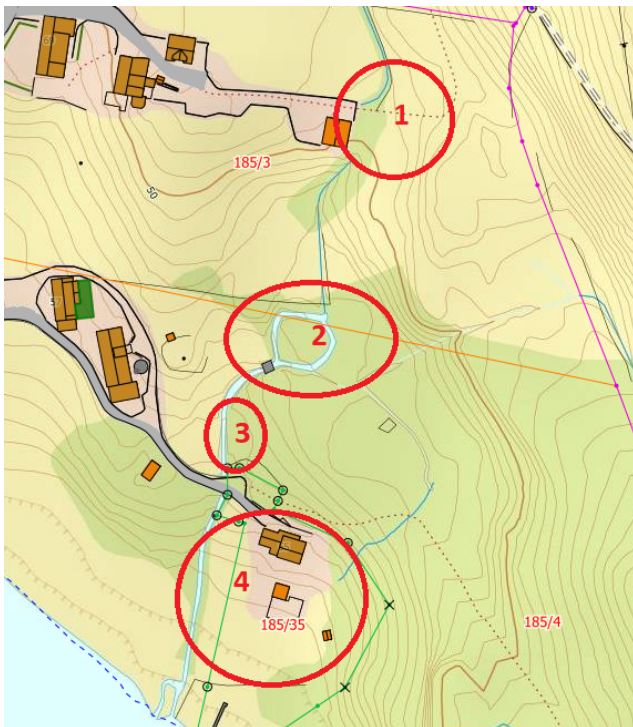
Bilde syner området mellom 2 og 3 på gbnr 185/6. Elva møtes her, og det er tydeleg at eksisterande elvelaup ikkje klarar å ta unna vassmengdene.

Bilde av området dagen for synfaring

GBNR 185/3, 185/4 og 185/35

- Område 1: Ein liten voll nedanfor kvernhus er ikkje søknadspiktig jf. uttale frå Statsforvaltaren. Det vil vera søknadspiktig etter plan- og bygningsloven.
- Område 2: Elva grev inn mot gravhaug.
- Område 3: Det er grave ut med minigraver.
- Område 4: Ligg føre ein søknad om tiltak knytt til tilkomstveg og utfordringar med elva som går over sine bredder i området.

Tilbakemelding på ansvarsforhold i denne type saker

På synfaring kom det opp eit spørsmålet om kven som har ansvar for tryggleiken vart teke opp og kommunen lova å kome med ei attendemelding på dette i referatet. Det er mange som har ansvar for tryggleiken til folk i høve naturfare.

Eigarane av eigedomane har i utgangspunktet ansvar for sine eigedomar.

Kommunen har ansvar for tryggleiken til innbyggjarane i form av arealplanlegging og handsaming av byggjesaker. Plan- og bygningslova er det sentrale lovverket. Verdt å merke seg er at dette gjeld ved etablering av nye tiltak. Eksisterande tiltak må sjåast i lys av det regelverket som var då tiltaket (t.d. bygningane eller som i dette tilfellet, tiltak kring elvelaupet) vart oppført.

Byggteknisk forskrift har utfyllande opplysningar om utbygging av naturfareområde. Kommunen har ikkje høve til å gje byggjeløyve i eit område dersom det ikkje kan dokumenterast at krav til god nok tryggleik er tilstrekkeleg. Ved ei utbygging er det utbygger som har ansvaret for tryggleiken i tråd med dei krav som er fastsett i regelverket.

Kommunen skal sjå til at ved ny utbygging skal det gjennomførast tiltak av tiltakshavar som gjer at det vert oppnådd tilstrekkeleg tryggleik. Slike tiltak kan vere ein flaumvoll eller stabilisering av elvesider slik at denne ikkje grev seg inn i jorda som ligg kring elva.

Kommunen har òg plikt til å syte for kommunal beredskap.

Utover dette har kommunen plikt til å ta omsyn til ålmenne interesser slik som fiskeinteresser og kulturinteresser med meir.

Statlege organ som Noregs Vassdrags- og energidirektorat kan yte hjelp til kommunane i form ulike hjelpemidlar og hjelper med sikringstiltak så langt dei kan prioritere. Direktoratet for samfunnsikkerheit og beredskap skal vere pådrivar i arbeidet med å førebyggje ulykker med meir. Dette gjeld i fyrste rekkje der liv og helse direkte står på spel. Naturskadefondet kan òg yte hjelp dersom eksisterande tiltak vert skadd og det er innanfor deira regelverk.

Oppsummering

Det er altså eigarane av eigedomane som i utgangspunktet har ansvaret for å hindre skader for sine eigedomar. Kommunen lyt sjå til at tiltak vert gjennomført i samsvar med det som er nemnt ovanfor.

Vegen vidare

Under er det skissert to alternativ for vegen vidare. Kommunen anbefala i hovudsak alternativ 1 sida det då er mogleg å sjå på vassdraget i sin heilskap.

Alternativ 1

Generelt anbefala kommunen at vassdraget i sin heilskap blir utgreia og at alle tiltak blir sett i samanheng. Dette for å unngå skader lengre oppe eller nede i elva som fylgja av tiltaka. Dette må gjerast av føretak med vassdragsteknisk kompetanse som kan foreslå tiltak og kva ulemper dei kan eventuelt medføre.

Alternativ 2

Kvar enkelt grunneigar får utgreia tiltak på sin eigedom og kva konsekvens dette får for andre eigedommar ved gjennomføring. Framgangsmåten er den same for både alternativ 1 og 2.

Uavhengig av kva alternativ ein går for, har ikkje kommunen midlar til å dekke kostnadene ved slik planlegging eller gjennomføring av tiltak. Kommunen kan vera tilgjengeleg ved spørsmål knytt til kommunens handsaming og dokumentasjon vi treng inn for å gå vidare med saken. Sakene må elles fylgje vanleg forvaltningsprosess.

Søknadsgrunnlaget

Prosjekteringsgrunnlag / plan for gjennomføring

Kommunen rår til at de tek kontakt med prosjekterande som har naudsynt vassdragsteknisk kompetanse som kan utarbeida ein plan og dokumentasjon på konsekvensar ved tiltak.

Det er naudsynt med ei utgreiing kva tiltak som er mest føremålstenleg og plan for gjennomføring for vassdraget i sin heilskap og eventuelle konsekvensar eit tiltak kan gje. Døme på tiltak kan vera heving av eksisterande bru for større lysopning, flaumsikring, oppreinsking av elvelaup, overlaup m.m. Ei utgreiing vil også gje føringar for dimensjonering av aktuelle tiltak som blir valt. Planen for gjennomføring må syne tiltaket sin innverknad på vassdraget i sin heilskap.

Vi minner om innhaldet i [vassressurslova § 5](#) der tiltakshavars si plikt til aktsemd for å unngå skade på ålmenne og private interesser. Døme på ålmenne interesser kan vera skade på kulturminne, heilskapen i kulturlandskapet og fiskeinteresser / kantvegetasjon. I tillegg kjem eventuelt fylgjeskader av tiltaket på annan privat eigedom.

Planen må også avklare korleis tiltaka påverkar ålmenne- og private interesser.

Generelt

Tiltaket må nabovarslas på vanleg måte i tråd med gjeldande reglar.

Kommunens handsaming

Mottak

Kommunen tek imot søknaden om tiltak og går igjennom søknaden som ein vanleg byggesøknad.

Høyring

Når søknaden er sendt kommunen, går vi igjennom søknaden og sender den på høyring til aktuelle regionale og statlege mynde. Aktuelle mynde er Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Vestland Fylkeskommune og Statsforvaltaren i Vestland.

Frist for høyring er 4 veker. I mange saker er det ynskje frå regionale og statlege mynde å gjennomføre synfaring før det vert gjeve uttale og fråsegn i saka.

Ved inngrep som krev at ein fjernar kantvegetasjon vil Statsforvaltaren i Vestland fatte vedtak etter [vassressurslova § 11](#) (kantvegetasjon) og [forskrift om fysiske tiltak i vassdrag](#).

Vedtak

Kommunen gjere vedtak basert på uttale, fråsegn og vedtak frå regionale og statlege mynde.

Med vennleg helsing
Alver kommune, Plan og byggesak

Are Frøysland Grande
Avdelingsleiar

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har difor ingen signatur.

Kopi til:

Statsforvaltaren I Vestland	Njøsavegen 2	6863	Leikanger
Vestland Fylkeskommune	Postboks 7900	5020	Bergen

Mottakarar:

Aina Isdal Haugland	Isdal 77	5916	Isdalstø
Jan Egil Kristiansen	Isdal 73	5916	Isdalstø
Jan Morten Dale	Postboks 131	5903	ISDALSTØ
Janne Kari Gjerde Eknes	Isdal 55	5916	Isdalstø
Kjersti Isdal	Isdal 85	5916	Isdalstø
Kjetil Leknes Isdal	Isdal 79	5916	Isdalstø
Lene Kristiansen	Isdal 73	5916	Isdalstø
Sven Ivar Eknes	Isdal 55	5916	Isdalstø
Vidar Ingebregtsen	Isdal 57	5916	Isdalstø